

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

Fabrika SVITAVY

13.6.2015

číslo **1**

ÚVODNÍK...

Čtyřicátá čtvrtá Dětská scéna začala. To je **znamenité!** A znamená to, že je konečně červen. A že se opět po roce shledáme s mnohými přáteli a kamarády a známými milými lidmi a bude vítání, výskání, objímání a líbání. A rozhodně bude i seznamování a nová přátelství. A čeká nás dětská recitace. A dětské divadlo. A jistě slunečné počasí. A možná trochu deštového osvěžení. A tvořivé dílny a zážitkové semináře a bouřlivé besedy a podnětné diskuse. A.... a....

A když Dětská scéna, tak jediné s Deníkem. Rozhovory, reportáže, ankety, zpravodajství, aktuality, glosy, úvodníky, sloupky, podčárníky, kurzívy, noticky, eseje, zamyšlení, recenze, reflexe, rekapitulace a tak dále a tak dále. Letos jej bude psát zcela nová, „zralá“ sestava tří redaktorů (viz tiráž). Fotit bude Ivo a sázet Pavel. Již ustálení, **znamenití** členové. A přijede i redaktorský pes Jazz Jameson. Budeme se snažit, společně s mnohými dopisovateli a externími spolupracovníky, pro vás, účastníky přehlídky, sledovat veškeré dění a zachytávat a popisovat okamžité zážitky, atmosféry, aktivity, akce, chutě, vůně, emoce. Nabídneme vám v každém čísle rozhovory se zajímavými lidmi, lektory seminářů, porotci, ale i samotnými recitátory a následně celými divadelními soubory. Nebudou chybět ankety, ve kterých oslovíme mnohé z vás. V minulých letech jsme nezapomínali na reportáže ze všech seminářů a dílen a shrnutí z mnohých diskusí a besed a nejnak tomu bude i letos.

Každé číslo bude o veškerých akcích na Dětské scéně vypovídat slovem i obrazem. Výtisk, který držíte v rukou, obsahuje spoustu fotografií z dění na jevišti i v zákulisí. A není třeba se obávat, ani komiks nechýbí. Je tedy zřejmé, že mnohé zavedené rubriky se nezmění.

Avšak naše zralá redakce usedla pod zralou, vlastně starou, lípu a vymyslela několik novinek a obměn. Jednou z nich je rubrika s názvem Nalistrovali jsme... V této rubrice bychom vás rádi upozornili na zajímavé a pro obor dramatické výchovy určité inspirativní knihy z posledních let. Byli bychom rádi, kdyby vás zaujala nově otevřená rubrika Pod reflektorem slova. Budeme se snažit provzdušňovat a oživovat naši bohatoslovnou češtinu a oživovat a křísit pozapomenutá slova, a to v Koutku jazyková archeologie a pevně věříme, že se toho společně s námi aktivně zúčastníte. Jak? To si přečtete v rubrice. Novinek bude více, stačí pouze zalistovat Deníkem. Naší společnou snahou bude nabídnout vám sdostatek podnětů a inspirace pro vaši interpretační a divadelní práci a možná i pro vás osobně. Jsme odhodláni nadšeně přinášet tipy na zajímavé knihy a k většině z nich a také k těm, o kterých budou hovořit zpovídání lektorů i účastníků, s nasazením všech redaktorských sil přidáme také internetový odkaz, kde je možné si knihu zakoupit, či objednat. Budeme pro vás vyhledávat zajímavé a inspirativní webové stránky a odkazy.

Doufáme, že se Deník stane vaším průvodcem, poradcem, rádcem a pomůže vám se orientovat a snad i pobaví. Pokud alespoň něco z toho, co jsme si namalovali a vysnili se povede uskutečnit, budeme rádi. Držte nám palce a čtěte!

za redakci Hana Volkmerová

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLNY RECITÁTORŮ 2. KATEGORIE

CHLADIVÉ SEZNAMOVÁNÍ

Vstup z rozpálené ulice do chladných zdí střední zdravotnické školy působí jako osvěžující sprcha. Vzápětí ale dojde ke sprše studené: „Jé, my jsme ve škole!“ zklamaně konstatuje jeden účastník dílny, při pohledu na třídu plnou ježatých židlí na lavicích. Lektorky, Barbora Sklenáková a Kateřina Šteidllová, nenechávají příliš času na úvahy a začnou lavice a židle uklízet. Za chvíli se nábytek ocitá v patřičné pozici u zdi a ve volném prostoru začíná vzájemné seznamování.

Aby mohli účastníci druhé kategorie společně pracovat a následně sólově recitovat, je třeba zjistit, kdo se ve skupině ocitl a co je zač. Představování jmen je doprovázeno pohybem a zvukem, který je někdy hlasitý, jindy legrační, někdy tichý anebo třeba ozlomkrk. Pomalu taje ostych, rozpouští se nejistota. Hra pokračuje hledáním společných věcí: „Kdo má rád, tak jako já, zmrzlinu, ať jde ke mně“ a ti, kterých se to týká přistupují k tomu, kdo se ptá.

Následuje hledání dvojčete. „Zkuste najít někoho, s kým máte co nejvíce společného a potom nám pantomimicky předvedete, co to je.“, vysvětluje Katka. Děti se nejprve rozejdou po třídě a až najdou toho pravého, připravují pantomimický výstup. Honza, Tonda a Honza předvádí paralelní „pařbu“ u počítače. Jejich výstup vyvolal dohady: „Spojuje je závislost na počítačích!“ „Ne, závislost by vypadala jinak. Jen mají rádi elektroniku.“ Další – divčí – dvojice předvádí hru na klavír, nakonec ukáží tři prsty. „Rády hrají na klavír a rády počítají!“, myslí si Haštal. Nakonec se všichni shodnou, že tři roky hrají na klavír. Kryštof s Haštalem neradi vstávají, a tak budík končí doslova ubit na zemi a spáč své vítězství korunuje nasazením černých brýlí. Nejdřív to vypadá, že Hanku a Kiku také spojuje hra na klavír, když ale zavrtí hlavou a začnou hrát na kytaru, a pak dokonce na housle, diváci znejistí, jestli před sebou nemají nebezpečné talenty. Nakonec se ukáže, že holky nehrají na žádný nástroj a to je jim společné. Charlotte a Denisa rády recitují. Následuje hra na atomy a molekuly, někdy známá tři ruce a dvě nohy, tj. lektorky zadávají, jakými částmi těla se skupina může dotýkat země.

První seminář, kterému byla vyhrazena hodina, pokračuje v dalších seznamovacích a sblížovacích hrách. Večer pak bude skupina pracovat s příběhem Pavla Čecha O klíči, kdy se ocitnou na tajemném ostrově a budou společně prozkoumávat jeho prostředí. Přejme jim, ať osvěžení společné práce rozpustí trému celou a vystoupení druhé kategorie je po všech stránkách **znamenité**, všechny okouzlí svým veselím, hrou a přesvědčivostí.

Veronika Rodová

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLNY PRO RECITÁTORY 3. KATEGORIE

Dílňa začala zcela prozaicky, požádáním rodičů, zda by byli tak moc hodní a nechali v sále své děti hodinku samotné. Vyhověli. Dvě lektorky Žaneta Káňová a Anastasyia Toros zaměřily dílnu především na rozdýchání, rozmluvení a uvolnění účinkujících tak, aby si následně recitaci před plným sálem diváků patřičně užili a jejich vystoupení byla **znamenitá**. Následovalo kolečko pozdravení, podání ruky lektorek s každým účastníkem a chůze po prostoru v rychlostech od 1 po 5. Začalo se na trojce. „Projděte všechna zákoutí jeviště. Prozkoumejte celý prostor,“ říká Anastasyia, „a koho potkáme, s tím si podáme ruce“. Náhle tlesk. Zastavení. S člověkem po pravé a po levé ruce bylo možno velmi rychle vytvořit trojici. Žaneta instruuje: „Máte třicet vteřin na to, abyste si o sobě co nejvíce řekli. Sál se rozševalil a třicet vteřin bylo pryč a opět švitoření a dalších třicet vteřin, a pak ještě jednou. „Co pro vás znamená stát na svých nohou?“, ptá se Žaneta. „Jeden bude stát pevně“, ukazuje na Aničce, „můžeme mu pomoci zakořenit, potáhneme ruku k zemi, nohu zatlačíme do země a potom mu můžeme pomoci vyrůst, když zatlačíme do hlavy a ten, který stojí se snaží mít pocit, že roste nahoru.“ Dvojice se do zakořeňování a vyrůstání hned pustily a rozvířilo se opět štěbetání, proto Žaneta upozorňuje: „zkuste to bez mluvení a s pocitem, že jste krásné, košaté stromy se projděte po jevišti.“ Po jevišti náhle chodí rovné stromy. Dílna pokračuje hlasovými cvičeními. Krásným prostorem Ottendorferova sálu se neslo: áááááá, hmmmm, ssssss, šššššš, vrrrrr. Podle pokynů lektorek pak byly do vzduchu kresleny jednoduché obrázky a kreslení bylo doplňováno zvukem rrrr. V prostoru se začaly vznášet domečky, kytičky, ježci... Následovala jízda autem za zvuku brrrrrmm a obrovský zívaneček. Stále je opakována otázka: „Jak se cítíte?“, jelikož v místnosti je dosti dusno. Z účastníků nikdo nic neříká, jede se dál. „Dechová cvičení jsme zvládli, přichází artikulace.“ Opět se všichni staví do kruhu a posílají se tlesky a následně společně s tlesky i slova na artikulaci. Kruhem běží: Abraham, nacákáno, vesele běhá po kruhu vesele jen vesele, smutně ouvej, ouvej, upejpavá Pepina, rourovitá roura, hřebíček, vajíčko, ubohajemír, ouvex. Na závěr kruhem sviští masky. Někdo udělá nějaký obličej a hodí jej na někoho jiného. Ten jej přijme a vytvoří svůj a hodí. To pokračuje, dokud se nevystřídají všichni. Na závěr dílny Anastasyia dává do kruhu 26 srolovaných papírků, na kterých je specifickým způsobem zapsáno číslo. „Podle toho, jaké číslo jste si vybrali, v takovém pořadí budete recitovat.“ Svislá čára znamená 1, vodorovná 2 a jejich počet dává číslo. Následuje ještě vyzkoušení si prostoru, kdy recitátoři přicházejí na jeviště v pořadí, které si vylosovali a vyluštili a nahlas říkají autora a název textu. Nutno poznamenat, že někteří byli slyšet **znamenitě**, u jiných bylo třeba přidat na hlase. Cíl dílny rozdýchat se, rozmluvit se a vyzkoušet si prostor, byl splněn. Dusno ovlivnit nešlo.

zapsala Hana Volkmerová

NA SLOVÍČKO S...

...LEKTORKAMI DÍLNY PRO 3. KATEGORII

Dvě mladé lektorky dílny pro recitátory 3. kategorie Žanetu Káňovou a Anastasyii Toros jsem kratičce vyzpovídala záhy po skončení dílny v Ottendorferově vile. Zbývalo jen pár minut do zahájení prvního bloku recitátorů 3. kategorie a ony byly tak hodné a odpověděly mi na dvě otázky, a pak se hned chopily slova a uváděly jednotlivé recitátory na jeviště.

Jakou knihu v současné době čtete?

Která knížka vás zásadně ovlivnila, nebo pro vás byla nějakým způsobem důležitá?

ANASTASYIA

Studuji dějiny divadla, takže v současné době načítám do školy různé divadelní hry. Z absurdní dramatiky Samuela Becketta. Ale zrovna teď čtu Williamse Tennesseeho Skleněný zvěřinec.

Kniha, která mě zcela zásadně ovlivnila, je od Uri Orleva a jmenuje se Ostrov v Ptačí ulici. Je to strhující příběh o válce očima dítěte. Židovského chlapce. Je to krásně napsané. Ta kniha zcela změnila mé vnímání války. Je psána

čtivým, hravým jazykem a je napínavá. Knihu rozhodně všem vřele doporučuji.

ŽANETA

Čtu teď dětské knížky, protože máme doma malého Kristiána. Tak načítám dětskou literaturu, konkrétně knihu Jakub a hvězdy od Renáty Fučíkové. Jinak Kristián miluje Hrubína. Když otevřu knížku od Františka Hrubína, tak se úplně rozzáří a mává ručičkou. Je spokojený.

I já sama jako dítě jsem měla nejraději a byla pro mne zásadní právě Hrubínova básnička pro nejmenší Paleček. „Narodil se chlapeček, malý jak tvůj paleček, v náprstku ho vykoupali, ve skořápce kolébali...“ Byla to první básnička, kterou jsem se naučila celou nazpaměť.

Knihu Uri Orleva Ostrov v Ptačí ulici si můžete koupit v eshopu nakladatelství Práh na internetové adrese <http://www.prah.cz> Stojí 239 Kč.

Knihu Renáty Fučíkové Jakub a hvězdy si můžete objednat na stránkách www.kniha.cz v záložce knihy Mladé fronty. Stojí 299 Kč.

VČERA JSME VIDĚLI...

Petro Sláma

Anežka Tinková

Eliška Gregorová

VČERA JSME VIDĚLI...

Tereza Kiková

Karolína Syrová

Tereza Stará

NA SLOVÍČKO S...

...RECITÁTORY 3. KATEGORIE

ELIŠKA KREJČÍ (LAUREN MYRACLEOVÁ – KVĚTEN)

Jak ses dostala ke svému textu?

Jednou jsem si koupila knížku. Když se chystala recitačka, tak jsem si text vybrala a vzala.

Postava ve tvém textu mluví o své příhodě z nakupování. Máš nakupování ráda, nebo je to pro tebe nuda?

Když jsem s mamkou, tak mě to nebaví, ale když jsem sama, anebo s kamarádkou, tak ano.

Zažila jsi při nakupování nějaký trapas?

Když jsem nakupovala podprsenku, styděla jsem se mluvit před prodavačkou, jakou mám velikost.

Jakou knihu právě čteš, nebo kterou jsi četla v poslední době?

Tajemství 13. nástupišť. Je asi detektivní, ale ne, že by se tam něco ukradlo.

Které vystoupení v tomto bloku tě oslovilo a proč?

Hodně se mi líbila ta holka s myší (pozn. Anežka Tinková). Dokázala se nesmát. Já bych to nedokázala. Taký dokázala udělat si ticho u publika.

TADEÁŠ NOVÁK (EVA PAPOUŠKOVÁ – VE ŠKOLCE)

Jak ses dostal ke svému textu?

My na dramaťáku si buď přineseme text z domu, anebo ho donese paní učitelka z knihovny. Ona přinesla jeden text, ale mně se moc nelíbil. V krabici jsem pak našel tuhle knihu. Zaujalo mě to, protože to je vtipný text.

Vzpomínáš rád na školku?

Je to něco úplně jiného než škola. Ve školce jsme měli větší volnost. Mohli jsme si hrát. Ve škole jen sedíme a učíme se.

Jakou knihu právě čteš, nebo kterou jsi četla v poslední době?

Teď čtu Bylo nás pět. Jinak čtu knížky z povinné četby – Pekelnou třídu, Robinsona Crusoa, Rychlé šípy. Když mám volný čas, čtu např. Deník malého poseroutky.

Ke které knize se rád vracíš, nebo která tě hodně zaujala?

Hodně se mi líbil Robinson Crusoe, ten mě hodně bavil. Žádnou knihu jsem ale dvakrát nečetl, protože vím, co se v ní stane, a tak mě to nebaví.

Které vystoupení v tomto bloku tě oslovilo a proč?

Líbila se mi Pekelná třída. Knihu jsem četl, ale jiný díl. Kniha je zajímavá, vtipná, děj je hezky napsaný. Líbilo se mi, jak Filip Sedláček uměl sdělit text přímo.

NATÁLIE FINSLEROVÁ (KAREL ČAPEK – BAJKY)

Jak ses dostala ke svému textu?

S mamkou si dáme texty na stůl, čteme, čteme a čteme a řešíme, který text si vyberu.

A proč sis vybrala právě Čapkovy Bajky?

Mně se líbily asi nejvíc. Zvířata jsou asi nejlepší. Líbilo se mi, že jsou takové krátké.

Jak jsi přišla na zvukové předěly mezi texty?

V obvodním kole jsem používala činely. V krajském kole mi poradili, abych děj a zvíře nějak přiblížila zvukem. A tak používám žabu.

Kdybys měla přednášet text o sobě, o jakém zvířeti nebo věci by to bylo?

Ježíši, tak to nevím. Asi by to byla směska zvířat. Trochu kočka, protože je taková přítulná, nebo pes. Občas i kačena. A řekla bych, že asi i sova. Rozhodně bych neřekla ranní ptáče. Jsem sova.

Jakou knihu právě čteš, nebo kterou jsi četla v poslední době?

Teď čtu Memento od Radka Johna.

Ke které knize se ráda vracíš, nebo která tě hodně zaujala?

Moje nejoblíbenější kniha je My děti ze stanice ZOO. Pak mám ráda knížky z 2. světové války. Třeba Deník Anny Frankové. Slyšela jsem podle toho recitovat.

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLNY RECITÁTORŮ 4. KATEGORIE

Právě skončilo zahájení Dětské scény 2015, a tak se ve slunečném odpoledni vydávám s lektorkami dílny pro dětské recitátory 4. kategorie Jitkou Míčkovou a Markétou Zborníkovou včetně účastníků dílny (ve věku žáků 8. a 9. tříd ZŠ) do místní střední zdravotnické školy. Po prvopočátečním tápání, ve které místnosti dílna proběhne, vstupujeme do třídy 1. B plné obrázků na stěnách, jež nám připomínají, co se skrývá uvnitř lidského těla. Dojem, že jde o zdravotnickou školu, umocňují také dva kostlivci stojící v prosklené vitrině. Čas běží (lektorky mají na dílnu pouze jednu hodinu), a tak se všichni pouštíme do odklizení oranžových židlí a lavic na kraj místnosti.

Čtrnáct recitátorů 4. kategorie (tedy 5 hochů, 9 děvčat) stojí v kruhu, s nimi obě lektorky. Cítit jsou rozpaky, nejistota, ale i očekávání a pozitivní nálada. Po úvodní sebe prezentaci lektorek se vedení dílny ujímá Markéta Zborníková. Začíná vysvětlovat pravidla hry, díky níž by mohlo dojít k „prolamování ledů“ v naprosto nové skupině. Recitátoři se rozdělují do trojic (přidává se k nim i druhá lektorka, aby dorovнала počet) a rozmisťují se po celém prostoru. Dva z trojice udělají ze sebe domeček (stojí proti sobě, ruce před sebou, spojí se dlaněmi), třetí si dřepne mezi ně jako obyvatel. Ten, kdo nemá domeček, se stává „bezdomovcem“ (v tuto chvíli je jím lektorka). Bezdomovec chce druhým ukrást domeček, a tak zvolá: „Domeček!“ Ostatní hráči dělající domeček opouštějí svá místa, snaží se dostat k jinému obyvateli a vytvořit nad nimi ze sebe dům. Bezdomovec se také snaží dostat k jinému obyvateli a udělat ze sebe dům. Kdo zůstává bez domu, stává se novým bezdomovcem. Bezdomovec má ještě další dvě možnosti. Když zvolá: „Obyvatel!“, všichni obyvatelé opouštějí svůj dům a hledají nový. Třetí možností je: „Bouře!“, kdy všichni opouštějí svá místa a třeba i role a vytvářejí nové domy a obyvatele v nich. Rozpaky a ostych jdou stranou, jde se hrát. Sobě dosud neznámí účastníci dílny se poprvé začínají kontaktovat a fyzicky setkávat.

Poněkud živelnou hru vystřídá klidnější aktivita v kruhu. Recitátoři se podívají na svého kolegu po pravici, pak na dalšího a pokračují dál v daném směru po kruhu (ti krátkozrací si rychle nasazují brýle). Když se s někým střetnou očima, vyměňují si místo. Po chvíli lektorka Markéta připomíná: „Když se potkáte očima, usmějte se na sebe, pozdravte se, vyměňte si místo.“ Později hru rozvíjí o další prvek: „Když se setkáte, pozdravíte se, podáte si ruce, představíte se, vyměníte si místo.“ Účastníci dílny se pozvolna seznamují: „Já jsem Lenka, Sára, Eliška. Ahoj, já jsem Jitka...!“ Lektorka v určité chvíli zastaví aktivitu a vyzkouší paměť recitátorů: „Zastavíme. Schválně, kdo si pamatuje aspoň tři jména.“ Třídou zní různá jména: „Adam, Johanka, Lenka, Eliška, Dušan...“

Na řadu přichází další kontaktní hra v kruhu, při níž je možné se učit jména spoluhráčů. Znáám ji jako „dobrý den – na shledanou“. Jeden hráč se loučí se svými sousedy: „Na shledanou Johanko, na shledanou Bety!“ Poté vstupuje do kruhu a míří k jinému hráči. Ten se nejprve rozloučí obdobným způsobem a poté se zdraví s příchozím hráčem: „Dobrý den, Dušane!“ Ten mu odpovídá týmž způsobem. Příchozí hráč zaujímá místo druhého, nově odcházející míří k dalšímu člověku stojícím v kruhu. Občasné tápání ve jménech působí komicky a na začátku trochu zpomaluje hru, avšak účastníci dílny si s touto situací záhy poradí.

Markéta Zborníková vyhodnocuje příhodný okamžik pro přidání nového prvku do hry: „Zastavíme, zkusíme to ztížit. Budeme se vítat se svými novými sousedy.“

Je čas na změnu činnosti: „Uděláme trojice a čtveřice, které se co nejméně znají. Tři, dva, jedna, teď!“

Zadání úkolu pro dvě trojice a dvě čtveřice zní: „Představte se ve skupině vzájemně tak, abychom vaše jméno nikdy, nikdy nezapomněli. Forma je volná... Předějte nám to všem ostatním –

vizuálně, zvukově.“ Hráči mají představit všechny členy své malé skupiny. Jitka Míčková dodává: „Můžete si půjčit papíry a fixy, pokud to chcete nějak doplnit.“ Obě lektorky obcházejí jednotlivé skupiny, občas zazní nějaká otázka a na to doplňující instrukce. Skupiny pracují, vymýšlejí formu. Markéta Zborníková hlídá čas: „Poslední dvě minuty!“ Po vypršení času lektorky samy začínají a hrají situaci, při níž se cizinka setkává s Češkou. Na začátku si nerozumějí, nakonec se pochopí. Stačí jim k tomu jejich jména.

Markéta Zborníková tleskne, začíná první divadelní etuda účastníků dílny. Dívka Sára se sluní, avšak napadne ji nebezpečné onemocnění Jirka C plus. Sára volá doktora Adama. Ten přichází a píchne jí sérum Vojta C mínus se slovy: „Klid se, hanebný bacile!“ Sára je zachráněna.

Situace následující trojice Adam-Hanka-Bety připomíná konkurs do divadla. V něm se hráči postupně vymění v roli uchazeče o pracovní místo.

Čtveřice přináší přednášku „mudr huda“ Dušana Paličky o fíkovníku. Na fíkovníku rostou tři plody – Šárka, Johanka a Johanka. Po těchto krátkých vystoupeních již nelze tápat ve jménech.

Všichni se vracejí do kruhu, tentokrát o něco těsnějšího. Hledí dolů doprostřed kruhu. Mají se naladit na skupinu, poté udělat krok do kruhu a říct číslo tehdy, když budou mít pocit, že nikdo jiný v danou chvíli nechce vstupovat dovnitř zároveň s nimi. Pokud číslo řeknou zároveň třeba dva lidé, celá skupina se vrací zpět. Poté, co se celá skupina konečně dostane do ještě těsnějšího kroužku, lektorka řekne: „Jednička na jednu stranu, čtrnáctka na druhou, ostatní se podle čísel seřadí do řady. V tomto pořadí budete zítra recitovat.“

Jitka Míčková přebírá vedení dílny a uvádí poslední hru – „na jelená“. K tomu využívá nejprve jeden míček, po rozběhnutí hry přidává druhý a třetí. Opět jde o hru na jména. Hráč uprostřed kruhu se stává jelenem, který má zabránit hráčům stojícím po obvodu v kruhu v tom, aby míček hodili jinému spoluhráči. Hráč s míčkem nejprve osloví toho, jemuž chce hodit míček. Teprve pak ho hází. Pokud míček spadne na zem, všichni umírají (lehají si na zem). Lektorky vymýšlejí různé způsoby záchrany hráčů a jejich návratu do hry. Poslední návrat v podstatě odstartovává krátkou reflexi: „Zachrání se každý, kdo napíše na tento papír jakoukoli asociaci z dnešního dne.“ Recitátoři zapisují na papír položený na zemi slova, která by vypovídala o jejich dnešním dni. Papír se plní výrazy jako: horko, horor, seznámení, smích, vzrůšo, noví kamarádi, až na vstávání super, rotor, začátek, energie, fantazie, smích, horko, super, dusno, překvapení.

Dílina končí, recitátoři odcházejí. Je jasné, že cílem této dílny nebyla práce s textem, ale vytváření vazeb mezi účastníky dílny a ladění se na další společnou práci. Než opustím místnost, dozvídám se, že v další dílně se lektorky chystají věnovat poezii všedního dne. Hodina utekla jako voda.

zapsal Roman Manda

VČERA JSME VIDĚLI...

Anna Červeňová

Klára Beránková

Štěpánka Pospíšilová

NAHLÉDLI JSME DO...

...SEMINÁŘE R

ARCHEOLOGICKÉ SONDY DO DRAMATURGIE DĚTSKÉHO PŘEDNESU

Třináct seminaristů a čtrnáctého lektora, Jaroslava Provažníka, nacházím v knihovně, kde rokuji nad vytvořenou myšlenkovou mapou kolem pojmů interpret, text, posluchač/divák a ten, kdo pracuje s recitátorem. Přicházím uprostřed diskuse o významu správného načasování, pravé chvíle, kdy se text potká s interpretem, což prý někdy může trvat roky.

Skupina se přesouvá k poslednímu pojmu. Ten, kdo pracuje s recitátorem je většinou dospělý, učitel nebo rodič, rozhodně by to ale měl být někdo, komu není „fuk“, co dítě recituje. Mělo by je spojovat společné hledačství, říká někdo. Debata se stočí k otázce štěstí. Jak je důležité mít štěstí na text, na recitátora a co způsobí mít štěstí na porotu.

„Kde hledáte texty?“, ptá se Jarda. Padají různé tipy a mezi nimi zazní, že někdy si děti nosí texty sami. Do debaty se vkládá paní knihovnice, která si stěžuje, že když přijdou děti s tím, že mají ve škole recitovat a mají si najít nějaký text, neví, co jim nabídnout. Vhodných textů je podle ní málo. Jarda jí oponuje. Seminaristé si chválí možnost sdílet texty na přehlídkách, kde se často stává, že to, co zazáří, chtějí recitovat i další. Dalším zajímavým tématem je hledání na internetu. Jarda přiznává, že také pracuje s internetovými databázemi, ale zachovává jistou ostražitost. Často se mu stalo, že internetová verze neodpovídá verzi v původním knižním vydání. Jaká nakladatelství má cenu sledovat? Seminaristé se shodují, že mezi nejspolehlivější, co se týče kvality, patří Baobab a Meandr. Někdo přihazuje Portál. U produkce nakladatelství Albatros je třeba si vybírat. První část semináře dramaturgické archeologie končí, je třeba jít na vystoupení recitátorů třetí kategorie.

Při návštěvě dramaturgicko-archeologického semináře Jaroslava Provažníka se mi vybavila vzpomínka na **znamenitou** knihu amerického spisovatele Jamese Alberta Michenera, *Pramen*, román o zrodu a rozkvětu judaismu. Skupina archeologů přijíždí do Izraele, aby prokopala tell. Postupně evidují, zakreslují a popisují nálezy, které kopec vydává. Prvním nálezem je kulka z šestidenní války v roce 1967 a na samém dně tellu naleznou pravěký srp. Ke každému nálezem se následně váže samostatný příběh. Osobně mě osmisetstránková kniha tak zaujala, že jsem ji přečetla hned dvakrát (což se mi stalo jen u Dumasových *Tří mušketýrů*). Přejme seminaristům, aby jako skuteční archeologové s nadšením kopali v hlíně slov a jako zkušení dramaturgové povznesli vykopaná témata na povrch jejich významů.

Veronika Rodová.

ROZHOVOR S...

...JAROSLAVEM PROVAŽNÍKEM, LEKTOREM SEMINÁŘE R

Název semináře, Archeologické sondy do dramaturgie dětského přednesu, tvoří neobvyklé spojení slov archeologie a dramaturgie. Co tě vedlo k jejich propojení?

Podstatou dramaturgie je proniknout do hlubších vrstev textu. No a slovo archeologie jsem trochu volil se záměrem vzbudit zájem účastníků. Ale i v archeologii se kope do hlubin země,

odhalují se jednotlivé vrstvy a nálezy se popisují a interpretují.

Napřilhuje průběh práce v semináři tvoje očekávání?

Jsem docela spokojený. Sešla se různorodá skupina, zkušenosti i nováčci a také rodiče recitátorů, ti kladou zajímavé otázky. Snažím se navést seminaristy k hlubšímu chápání problematiky, než jen pojmenovávat pocity a dojmy. Pátráme i po tom, proč text tak vnímali a v tom spočívá to archeologické snažení. Uvědomovat si, co text nabízí, v čem může být zrádný v konfrontaci s konkrétním dětským interpretem. Snažíme se pátrat, co je přednes, jakou hraje roli. Zajímavé bylo, že na počátku řada účastníků čekala, že se dozví, co je dobře a co špatně. Z toho se je snažím vyvést. Myslím, že je škoda takto na přednes nahlížet. Vždy hraje roli kdo a co recituje. Co vyjde u jednoho, nemusí nutně dobře dopadnout u druhého. Volba textu a osobnost interpreta tvoří spojitý nádoby. Vždy zkrátka záleží, s kým se pracuje a za jakých okolností.

Ríká se, že jsi prý od své první účasti na přehlídce ani jednou nevynechal. Je to pravda?

Ano. Je to strašné, ale je to tak. Bylo to v Kaplici v roce 1975. Nebyl jsem na celé přehlídce, protože jsem tehdy byl na vojné a do Kaplice jsem si odskočil asi na tři dny, ale od té doby byla účast na Dětské scéně – tehdy ještě Kaplickém divadelním létě – automaticky v mém červnovém programu. Letos je to tedy čtyřicátý první ročník a to se mi už zdá přes míru. Už jsem chtěl vynechat, ale jsem tu zase.

Když bys měl pojmenovat, co se za tu dobu zůstalo stejné?

Od začátku bylo možné na přehlídce vidět nejenom představení, ale i se zúčastnit

vzdělávacích seminářů. Na tom měla především zásluhu Eva Machková. Musel to být tedy záprah, protože lidé, kteří se na té koncepci podíleli, tzv. tetičky metodičky, Eva Vobrubová, Zdena Josková, Soňa Pavelková, Jindra Delongová, Šárka Šternbergová a další, tehdy nejen vedly dopolední semináře, ale odpoledne zasedly v porotě. To si už dnes nedovedu představit. Později semináře vedli další, noví lidé a také se nabalily dílny pro děti. Ale ten základní model zůstává stejný. V roce 1994 se v Ústí nad Orlicí spojila recitační část s divadelní a to funguje dodnes. Veliký podíl na kvalitě přehlídky patří Evě Machkové, která tvrdošijně trvala na analýze a kritickém pohledu na dětské divadlo. Na věcném pojmenovávání problémů. A to zůstává dodnes. Jelikož v 70. a 80. letech neexistovala možnost dramatickou výchovu studovat, na přehlídce byla příležitost se v oboru vzdělávat. Sjela se sem každý rok velká skupina lidí z celé republiky, mělo to i jistý konspirační charakter. Dnes už to asi není pochopitelné, ale byla to příležitost svobodně diskutovat o věcech bez ohledu na politické pitomosti té doby. Když to řeknu pateticky, přehlídka pro mě znamenala takový ostrov svobody. Setkávali se tam dobří lidé.

A co se proměnilo?

Například to, že v organizaci jsme se pravidelně střídali se Slováky. Byli jsme přece federace. Také tehdy nebylo zdaleka tolik souborů. Nižší kola byla tehdy organizována jinak. Tehdy fungovaly tzv. mezikrajové přehlídky, tj. jeden kraj přehlídku uspořádal a přizval kraj druhý. Místo osmi přehlídek byli tak jen čtyři. A hlavně ty přehlídky objížděla jedna jediná porota. Soubory tedy nejezdily za porotou, ale porota za soubory. Přínos to mělo v tom, že porotci shlédli všechna představení, a pak mohli sestavit exkluzivní program na národní úrovni. V roce 1977 většinu programu tvořily téměř jen soubory z Moravy, protože v Čechách se ten rok neurodilo.

Proč by se mělo recitovat?

Recitátor otevírá cesty k literatuře. Recitátor není jen čtenář, ale je také interpret. Aby mohl recitovat, musí řešit, jak je text postaven. Recitace je příležitostí skutečně si na text sáhnout. Kultivuje projev dítěte, jeho vystupování na veřejnosti, což znamená třeba i zvládnout trému. Najít k textu vlastní cestu, porozumět mu a toto porozumění zprostředkovat posluchačům. Zajímavé je také pole, které vzniká mezi dětským interpretem a jeho učitelem. Děti podle mé zkušenosti často přicházejí s něčím novým, s něčím, co dospělý nečeká. Mě takto překvapují i studenti. Objevují pro mě nové věci. Dívají se tak, jak já se nepodívám. Děti by měly recitovat i v rámci divadla. Každé dítě tak dostane příležitost být zodpovědný sám za sebe, postavit se k textu jako k úkolu. Příkladem může být třeba Honza Mrázek (minulý rok byl členem redaktorského týmu Deníku dětské scény, poznámka redakce). Jako malý kloučina na přehlídce vystoupil a měl těžkou vadu řeči, ráčkoval. Ale byl zajímavý a jeho přednes byl osobitý. Zájem o přednes ho tak formoval, že dnes, když promluví, už nepoznáte, že měl nějakou vadu.

ptala se Veronika Rodová

VČERA JSME VIDĚLI...

Filip Sedláček

Jakub Písař

Michaela Součková

VČERA JSME VIDĚLI...

Velentýna Peringerová

Barbora Fantová

Sabina Černíčková

ZAPSALI JSME...

...Z BESEDY LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY 3. KATEGORIE

Po večeri skupina účastníků Dětské scény 2015 míří do Městského muzea a galerie ve Svitavách na besedu lektorského sboru s recitátory 3. kategorie a jejich doprovodem. Ve výstavní síni Jakub Hulák zahajuje besedu a vysvětluje její pravidla. Všech šest lektorů je rozděleno do dvojic: Jiřina Lhotská a Jakub Doubrava, Zuzana Jirsová a Gabriela Sittová, Radek Marušák a Lucie Veličková. Příchozí recitátoři se svým doprovodem mohou postupně navštívit všechny tři místnosti a dozvědět se od lektorů názory na svůj výkon. Stejně tak lektori se mohou doptat na to, co je zajímavé. Zkrátka otevírá se možnost dialogu.

Lektori posluchače ujišťují o tom, že připomínky k výkonům jednotlivců by neměly být brány jako kritika, ale jako něco, co recitátory může posunout dále v dané disciplíně.

Začíná se od obecných postřehů a připomínek k hodnocení jednotlivých výkonů. Vybíráme několik z nich:

Naladění před výkonem a síla hlasu: Je vhodné vyzkoušet si sílu hlasu na pódiu předem, jestli recitátor obsáhne hlasem prostor. „Dát si na to čas. Je to váš čas, který nám věnujete. Není výhodné, když hned spustíte.“ Je dobré začít tehdy, až se publikum ztiší. Udělat si prostor jako vypravěč. „Vám to prospěje, lépe se vám bude startovat.“ Také divák se potřebuje naladit na recitátora. Recitátor si může ověřit sílu hlasu také ve chvíli, kdy divákům sděluje jméno autora a název textu.

Představení textu: Obecně se doporučuje říci nejprve autora textu a pak název. Jako kuriozita byl uveden příklad opačně uvedeného textu, navíc ještě bez pauzy. Vějíř-Jaroslav Seifert-Až na dně skříně ležel... Samozřejmě jsou situace, kdy člověk musí zvážit, zda to říct v opačném pořadí, či neříct název textu vůbec, aby nebyla prozrazena pointa.

Ne/respektování čárek v textu: „Autor napsal souvětí nebo delší větu, ve kterých je několik čárek. V přirozené řeči a v přednesu se čárky nemusejí říkat všechny. Řeč by měla krásně plynout.“ Někdy si recitátoři dělají čárky (tedy pauzy) i tam, kde nejsou. Jednoho krásného dne (pauza) přiběhl (pauza) pes. „Zvláště prozaické texty jsou vyprávěním. Vyprávění je něco, co bylo mezi lidmi od věky věků.“

Z postřehů ke konkrétním recitátorům od všech lektorů vybíráme následující:

Uvozovací věty: „Uvozovací věty říkej v náladě přímé řeči a neodděluj je od sebe.“ „Některé uvozovací věty byly téměř neslyšitelné.“

Práce s rytmem a intonací: „Práce s veršem byla až strojově dokonalá. [...] Z dokonalé formy vyčnívaly intonace, které nešly po významu. Když jsou intonace, ve kterých necítím, přirozenost, ptám se proč. [...] Někdy to může být pozůstatek dětského veršování, ale rozbíjí to smysl sdělení.“ „Verš by neměl převládat samotný příběh.“

„Některé texty - výrazně rytmické - svádějí ke kolovrátkovému odhrkávání.“ „Velkou kvalitou je vědomé pracování s rytmem.“ „Je třeba propojit stavbu a rytmus textu s tématem.“

Výběr textu: „Lidé se dnes chtějí bavit, a tak je tendence brát to jako závazek a vzít si vtipný a zábavný text. Ty sis to takhle nezjednodušila a sáhla jsi po náročnějším textu.“

zapsal Roman Manda

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

...LEKTORY DĚTSKÉ RECITACE

Rozhodli jsme se, že vám lektory celostátní přehlídky dětských recitátorů představíme formou odpovědi na pět otázek. Původně jsme chtěli položit otázky pouze tři, ale jelikož jsme se nedokázali rozhodnout, které vynechat, přinášíme vám dnes nakonec odpovědi tří lektorů na pět otázek.

1. Která kniha v dětství byla vaší nejoblíbenější?
2. Která kniha je vaší nejoblíbenější dnes?
3. Na které místo na světě se rádi vracíte?
4. Jakou činnost nejraději děláte?
5. Kdybyste měli možnost žít v nějaké historické době a být historickou postavou, kým byste byli?

GABRIELA SITTOVÁ

1. Milovala jsem Andersenovy pohádky, hlavně Ošklivé káčátko. Do toho jsem se velmi vcítovala, hlavně když mě trápila starší sestra. Později jsem objevila třeba Čarodějův klobouk od Tove Janssonové*. Ten mě zavedl do úžasného světa podivných maličkých skřítků, muminků, ve kterém jsem si často jen tak lebedila ve svých hrách a představách. Vlastně se ukazuje, že už jako malá jsem byla příznivcem severské literatury.

2. Tak na tohle opravdu nedokážu odpovědět. Pouze jedna není. Objevují pořád něco nového a pořád mám i své stálce. Mám ráda severské detektivky – některé. Teď žiju hodně pod vlivem nových překladů Shela Silversteina do češtiny, takže se mohu zmínit o sbírce básní Jen jestli si nevymejlíš*. K těm stálím patří třeba Příběhy od Vladimíra Holana, které považuju za ryzí a hlubokou poezii, podnět pro nikdy nekončící studium.

3. Na chalupu svého táty, do maličké vesnice jménem Janoslavice. Je to nedaleko od Olomouce, na Hané. Tam mám kořeny, tam jsem trávila dětství i dospívání, překrásné chvíle, dny, časy. Na tom místě jsou otisky naší rodiny mnoho generací nazpět. Ne takové ty

do chodníku slávy, ale ty, které z toho místa dýchají, i když nejsou na první pohled vidět.

4. Zcela jistě je to spánek, i když jsem jinak docela aktivní člověk. Ale možná pro přesnost, miluju chvíle probouzení, kdy si ještě vybavuju sen a nechávám ho chvíli pokračovat. Začíná se měnit v příběh, který má už mnohem reálnější základ než sen, ale přesto je v něm neuvěřitelně mnoho věcí možných. Tohle je chvíle, kdy jsou otevřené dveře do světa mé vlastní fantazie. Tam mohou vznikat příběhy, nápady, inspirace. Nejhorší je, když ty dveře přibouchne budík.

5. Kdybych nežila dnes, což mě baví, žila bych určitě v období první republiky. Byla bych dáma, hostitelka, která by se snažila udržovat tradici nejen literárních salonů Anny Lauermannové. S Annou bych se i znala, byla by to moje o dost starší kamarádka. První republiku bych si vybrala, protože tehdy ještě žily dámy a gentlemani, věřilo se ve společné a společenské hodnoty, šily se poctivé boty, chodilo se ke krejčímu a děkovalo se a zdravilo se samo sebou a nahlas.

ZUZANA JIRSOVÁ

1. Opravdu nevím, která z mnoha knih byla v té které etapě dětství nejoblíbenější. Měla jsem jich ráda hodně. Četla jsem si a navíc mi moje maminka Alžběta neustále předčítala. Bylo to slastné. Majákem ve vzpomínkách na knížky dětství je Twainovo Dobrodružství Toma Sawyera, dále jako zabít ptáčka od Harper Leeové* a převyprávění Shakespearových her od Evy Vrchlické uvedené pod názvem Z oříšku královny Mab. (Nikdy nezapomenu na to, jak jsem ležela v nemocnici s ošklivě přelámanou nohou, nesměla jsem s ní hýbat, ale ona se otřásala mým smíchem při četbě ličení: „A co teprve ženich. Jede na kobyle stíženě vozhrůvkou, motolice s ní hází, červi ji žerou...“ a tak dále.) Také se mi tenkrát hodně zalíbil Macbeth, ale asi jen kvůli čarodějnicím. A pak Bouře.

2. Nevím, protože při vyřčení titulu jedné

knihy ublížím těm dalším, které mám zrovna tak ráda, ale z úplně jiných důvodů. Je to jako s dětmi. Člověk je má stejně rád, ale každé trochu jinak.

V posledních letech velice často, když není co číst, sahám k Terryemu Pratchettovi, k Janu Skácelovi, ke starému a dobrému Shakespearovi, k Johnu Steinbeckovi... Jsou období, kdy hltám detektivky. Čtu ráda, někdy cokoliv. Proč? Protože ráda čtu.

3. Před několika málo roky jsem se bytostně snažila při každé možné příležitosti navracet do malé vesničky zvané Krumvald. Teď už zde bydlím. Kdyby mě odtud někdo přesadil jinam, moc bych toužila se sem vrátit, protože se tu cítím doma a protože se tady mám možnost každou chvíli nad něčím divit.

4. Hodně ráda se vrtám v zemi, stejně tak ráda odpočívám. Těším se, až ulehnu a budu si číst... a usnu.

5. Nechtěla bych prožít svůj život v jiné době. A vůbec netoužím být některou z postav historie, protože se na to vůbec necítím. Mým přáním je umět být tím, kým jsem se narodila. Avšak zároveň mě neustále provází velká touha, abych já, jako Zuzka Jirsová, mohla být na chvíličku účastna běhu života svých předků, vesnických sedláků a chalupníků, kteří si přes neuvěřitelnou dřinu dokázali od slunka do slunka zpívat.

JAKUB DOUBRAVA

1. Kniha Už vím proč, protože jsem věděl o něco více, proč a jak... a nebo Alenka v říši divů, protože jsem nevěděl, a nechápal, proč a jak...

2. Asi nejspíš Tao Te Ťing, protože ji napsal Lao-C*.

3. Domů, protože domů. Do mechu a kapradí za klidem kotvu hodím rád, a adrenalin v jednom hned s dětmi vyplavím. A protože se tam nejčastěji a nejraději navracím...

4. Spím, ale jen když sním, to mám rád. A když nespím tak bdím a to na ticíce způsobů a to je tedy také zábavné.

5. Nějakým malířem (třeba Utrillo, ale spíš Picasso, ten si žil veseleji) v Paříži moderny, jen tak tam být a zažít všechny Mistry v kavárně, či kabaretu etc. Protože se tam umíralo ponejvíce jen na chlast čili absinth a ne na válku a to nebylo povinné umění.

Odpovědi dalších lektorů si budete moci přečíst v příštím čísle.

Knihu Jako zabít ptáčka od Harper Leeové je možné si zakoupit na: www.kniha.cz Stojí 215 Kč. Knihu Tove Janssonové Čarodějův klobouk zakoupíte na webové adrese: <http://www.martinus.cz> Za 122 Kč. Knihu Jen jestli si nevymejlíš Shela Silversteina pořídíte na stránce: <http://www.knihcentrum.cz> Stojí 202 Kč. Knihu Tao Te Ťing od Lao-C* je možno zakoupit na portálu: <http://www.megaknihy.cz> Bude vás stát 203 Kč.

VČERA JSME VIDĚLI...

Filip Chroustovský

Vojtěch Mati

Tereza Bratrychová

ZEPTALI JSME SE...

...NA DIVÁCKÉ DOJMY Z RECITACE 3. KATEGORIE

Který recitační výkon na vás nejvíce zapůsobil?

ODPOVĚDI PO PRVNÍM BLOKU RECITÁTORŮ

Asi ten poslední. (Bajky, pozn. redakce) Nejlepší vyslovovala a měla ty básničky i přehledně zpracované a promyšlené.

Bára, 16 let

Nejvíce na mě zapůsobila ta recitátorka, která recitovala o té podprsence (Květen, pozn. redakce). Bylo to vtipné a dobré.

Barbora, 10 let

Bajky od Karla Čapka. To bylo velmi zábavné. Bylo to očima těch věcí a zvířat a to se mi líbilo.

Honza, 11 let

Asi ten poslední s těmi zvířaty a věcmi. Ty papuče tam byly. Líbilo se mi, jak to říkala.

Agáta, 9 let

Ten poslední (Bajky, pozn. redakce). Seděla jsem až úplně vzadu a tuto recitátorku jsem i slyšela. A bylo to nejvíce propracované. Každá část měla svého ducha a pořád to bylo vtipné.

Šárka, 14 let

Bajky. Když recitátorka začala recitovat, tak jsem konečně zpozorněl a měl jsem pocit, že nás má všechny pod kontrolou. A taky se mi líbil text. Čapek, ten je vždycky dobrý.

Jirka, 15 let

Bajky. Bylo to vtipné. Přehledně rozdělené a dávalo to smysl. Každá ta bajka.

Klára, 10 let

ODPOVĚDI PO DRUHÉM BLOKU

Hodně mě zaujal Tadeáš (Novák, pozn. redakce) s textem Ve školce. A poslední (Barbora Fantová

pozn. redakce). Působili přirozeně a líbil se mi text, který si vybrali.

Filip, 12 let

Zaujala mě Školka, protože tam byl úryvek, který jsem měl ve cvičení.

Honza, 11 let

Mi se nejvíce líbila Pekelná třída (Filip Sedláček, pozn. redakce). Zaujal mě příběh i to, jak to říkal.

Haštal, 10 let

Líbil se mi Kosprda a Telecí (Ve školce, pozn. redakce). Bylo to sranda, bylo rozumět a mluvil nahlas.

Valentýna, 12 let

Líbil se mi Kosprda (Ve školce, pozn. redakce). Bylo to vtipné, šlo na tom vidět, že udělali hodně práce.

Štěpán, 13 let

ODPOVĚDI PO TŘETÍM BLOKU

Vačice (Pravda o vačících, pozn. redakce). Líbilo se mi, že si na nic nehrál. Zajímavý text a byly tam pěkné momenty. Mezi slovy bylo napětí. Člověk čekal klišé a přišla změna a překvapení.

Johana, 15 let

Líbila se mi Pekelná třída, protože ten kluk dělal problémy a ten soused dělal ještě větší problémy a přitom šlo o nějakou blbost.

Víta, budu mít třináct

Nejvíce mě zaujal Růžový monolog. Tím, že byl reálný a snadno uvěřitelný.

Tonda, 12let

VČERA JSME VIDĚLI...

...dílňu recitátorů 3. kategorie

NALISTOVALI JSME...

...V KNIZE HLAS A DECH

V rubrice budeme přinášet zajímavé tipy na knihy, které nemusí přímo pojednávat o dramatické výchově a dětském divadle, ale podle našeho názoru nějak s oborem souvisí či přicházejí se zajímavými pohledy na témata, která vás mohou zajímat. Namátkou nalistujeme stránku a kousek textu vám nabídneme.

První ukázka je z knihy Pavlína Brzákové, Hlas a dech čínské zpěvačky Feng-yün Song, která vyšla v nakladatelství Eminent.

„Abychom dokázali přesněji popsat hlas, musíme ho zhmotnit. Používám různé příměry, zvířecí metafory, vůně, barvy, aby byl hlas co nejkonkrétnější a hmatatelný. Seminaristům radím, aby se při nádechu zaměřili na nos a nosohltan a vzpomněli si při tom na veverku: „Když veverka pracuje se šiškou, zvedá čumák a rozevřít nosní otvory.“ Zkoušíme předvádět dýchání veverky a smějeme se. Smích rovněž otevírá. Při výdechu používám jiné přirovnání. Aby se dech dostal z těla ven, představíme si hrocha, z jehož nozder vystřikne voda. „Nádech veverkou, výdech hrošíkem!“, pobízím je a znovu se smějeme. [...] Při práci s hlasem seminaristům zdůrazňuji, že jejich tělo je obrovská jeskyně s mnoha komorami. To jsou dutiny a naše hlava je plná takových komůrek. [...] Aby se hlas dostal do celé hlavy, je zapotřebí užít vhodné metody uvolňování. Někteří seminaristé mohou mít potíže s krční páteří, což může souviset i s podobně strnulou životní situací. Mají-li

tvrdší povahu, radím jim, aby si představili, že stojí před velehorou. Je to obrovská zemská hmota, která jim dodává potřebnou sílu a uvolňuje jejich strnulá záda a páteř. Pro jemnější typy lidí používám jiný přírůbek – říkám jim, aby si na konci nádechu představili, že se v jejich zátylku otevírá veliký lotos.“

Brzáková, P. *Hlas a dech čínské zpěvačky Feng-yün Song*. Praha: Eminent, 2013. 179 s. ISBN 978-80-7281-457-2. Knihu možno zakoupit na webu www.knihy.abz.cz za 216 Kč.

KOUTEK

JAZYKOVÉ ARCHEOLOGIE

Úkolem jazykových archeologů v této rubrice je „oprášit“ vždy jedno konkrétní opomíjené či pozapomenuté slovo, připomenout jeho význam a vrátit mu alespoň na chvíli jeho místo v mluvené řeči. Přidejte se k týmu jazykových archeologů tím, že v daný den začnete konkrétní slovo vědomě zařazovat do své mluvy. A poté se podělte o své zkušenosti a zážitky z používání slova s redakcí Dětské scény. Stačí, když nám napíšete několik vět, přineste obrázek anebo se za námi stavíte (do 3. nadzemního podlaží v budově Fabrika) a sdělíte nám své postřehy přímo.

Když chceme někoho za něco ocenit, nebo nějakou věc ohodnotit, nejčastěji použijeme přídavných jmen jako výborný, skvělý, vynikající, případně výtečný, úžasný nebo fantastický. Jistě bychom našli řadu dalších slov, třeba také nářečních, dokonce i převzatých z angličtiny (např. cool). Navštívme nyní nižší patro své slovní zásoby a vyzvedněme z něj slovo ZNAMENITÝ. Znamenitým může být nazýván někdo pro své vynikající vlastnosti, schopnosti (má znamenitou paměť), pro svůj momentální výkon (např. znamenitý výkon recitátora). Někdo může mít znamenitý nápad, jiný zase znamenitou pověst a další třeba může někomu prokázat znamenitou službu. Slovo znamenitý můžeme použít také v situaci, kdy... A to je na vás a vašem zkoumání slova v praxi, vážení čtenáři. Jistě si to znamenitě užijete!

POD REFLEKTOREM SLOVA...

...OKNO, PALMA

Smyslem této rubriky je představit čtenářům v průběhu letošní Dětské scény několik zajímavých slov z divadelního prostředí. Jelikož se jedná o slova a slovní spojení z divadelní hantýrky, jejich význam může být pro někoho, kdo s divadlem nemá zkušenosti, nesrozumitelný. Osvětlíme jejich význam a uvedeme příklady užívání. Třeba se vám taková slova mohou hodit.

MÍT OKNO nebo MÍT PALMU znamená situaci, kdy herec na jevišti zapomene text. Má v hlavě prázdno, které připomíná otevřené okno. Všichni kolegové v tu chvíli napjatě čekají, zda si dotyčný text vybaví. Čím je ticho delší, tím je „palma“ vyšší. Palma je strom, který na jevišti obvykle nepatří, obdobně jako výpadek paměti herce. Někdy je pauza natolik dlouhá, že představa, jak v průběhu ní roste na jevišti palma, se přibližuje realitě. Palma totiž roste velice rychle!

VÍTE, ŽE...

Princip knihtisku, který znamenal revoluční zrychlení v rozmnožování textů koncepčně vychází z lisu vinařského? Dokonce se někdy říká, že kdyby se mohly Husovy myšlenky šířit knihtiskem, nikdo by si jej neodvážil v Kostnici upálit. Z pohledu církve byl stejný kacíř i Martin Luther, ale ten své myšlenky již tiskl, takže na hranici neskončil. Zatímco Hus je zapisoval ručně.

VČERA JSME VIDĚLI...

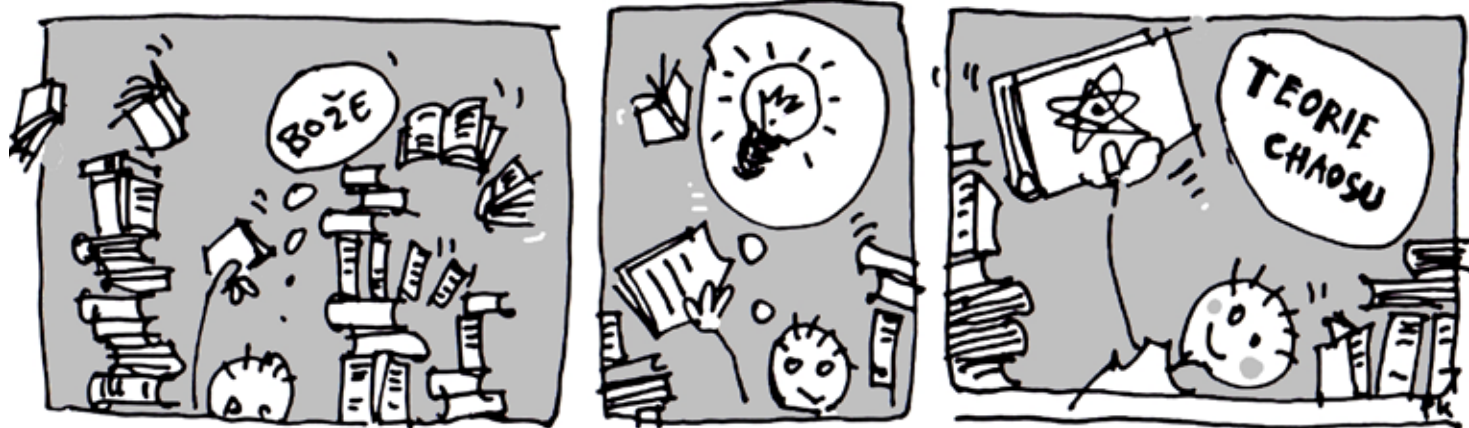
Hana Markesová

Karolína Joo

Yvona Stolařová

150 SLOV...

...Z DENÍKU AGENTA CHODCE

Agent chodec je pojmenování pro agenta, který přecházel ilegálně hranice do Československa. Agenti chodci prošli pouze povrchním školením, často se jednalo o nezkušené lidi toužící po dobrodružství. Odhad historiků je, že zhruba polovina jich byla zadržena a přes dvacet jich bylo popraveno. Agenti chodci si sami si říkali kurýři nebo kopečkáři.. (podle wikiP) Svitavy. Ve dne. V poledne. Podloubí. Náměstí mírně do kopce v poznatelném oblouku. Tři části, tři propojená náměstí, siamská trojčata. První (od Fabriky) s dračí kašnou je otevřenou dlaní s výzvou: Vzhůru! Druhé části dominuje plejádě obchodů, kanceláří a občerstvoven, stará radnice s věží a s galerií Venkovka (Neminout!). Část třetí, vydechnutí za morovým sloupem s Andělskou kavárnou v čele a zvučícím kostelem (někdo hraje na varhany). Záhada na hranici druhé a třetí části, Zelený můstek – nemůstek: Se zářivými vestičkami i dvěma sličnými učitelkami vchází třída mateřské školy... A! Mizi!

ÚKOL...

...PRO VÁS

Každé číslo Deníku dětské scény skrývá nějaké téma, které se line většinou článků, nebo předmět okolo kterého se vše motá, nebo myšlenku. Objevíš, co skrývá dnešní výtisk? Pokud jsi pozorný čtenář, nebude to jistě těžké. Češ-li malou odměnu, přijď nám téma, či předmět říci do redakce (sídlíme ve 3. patře). Budeme se na pozorné čtenáře těšit.

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2015

SOBOTA 13. ČERVNA

7.15–8.15
8.15–9.00
8.15–9.15
9.00–12.30
9.30–12.30
10.00–11.20

snídaně – recitátoři
snídaně – soubory
dílňky pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie
semináře pro dospělé účastníky
vystoupení recitátorů 4. kategorie

1. blok přehlídky dětského divadla – vystoupení pro veřejnost
Pan Brum a jeho dům

Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce, Praha 5
K sežrán

Kostelecké piškotky, ZUŠ Iši Krejčího, Olomouc
JOLA

Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce, Praha 5

12.00–12.45
12.45–13.30
14.00–14.20
14.20–15.40

oběd – soubory
oběd – recitátoři
zahájení přehlídky souborů

1. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény
Pan Brum a jeho dům

Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce, Praha 5
K sežrán

Kostelecké piškotky, ZUŠ Iši Krejčího, Olomouc
JOLA

Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce, Praha 5
beseda lektorského sboru s recitátory 4. kategorie

16.15–17.45

a jejich doprovodem

16.15–18.15

diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 3. kat.

16.15–17.00

dílňky pro recitátory 2. a 3. kategorie

16.15–17.45

seminář R

17.15–18.30

diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů

18.15–19.30

vystupujících v 1. bloku

18.30–19.30

dětský diskusní klub

20.00

diskuse o představeních 1. bloku

večeře – soubory a doprovod recitátorů

večerní setkání recitátorů

doprovodný program

Lárk ičíčok

Čmukaři, Turnov

Fka
OttD
SZŠ
MMG
stodola

Fabrika Svitavy
Ottendorferův dům
Střední zdravotnická škola
budova Městského muzea a galerie ve Svitavách
farní stodola svitavské římskokatolické farnosti

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 1.

Redakce: Hana Volkmerová (šéfredaktorka), Veronika Rodová, Roman Manda, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou. Uzávěrka čísla 1 - 13. června 2015 v 00:01. Náklad 280 ks.